

ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ АВТОМОБІЛІВ В УКРАЇНІ TRENDS AND PROSPECTS OF THE AUTOMOTIVE MARKET DEVELOPMENT IN UKRAINE

УДК 629.331

Плоскіна А.А.

студентка

Східноєвропейський національний
університет імені Лесі Українки

Сак Т.В.

к.е.н., доцент, доцент кафедри
економіки, безпеки та інноваційної
діяльності підприємства

Східноєвропейський національний
університет імені Лесі Українки

У статті розглянуто основні тенденції розвитку ринку автомобілів України та світу. Визначено чинники, які позитивно та негативно впливають на автомобілебудування в сучасних умовах господарювання. Названо найбільші країни – виробники автотранспортних засобів у світі, проаналізовано місце України на світовому ринку автомобілів. Досліджено перспективи розвитку автомобільної промисловості України, виявлено основні проблеми та загрози, з якими стикаються вітчизняні виробники автомобілів. На основі дослідження динаміки цін на продукцію, структури попиту та пропозиції розроблено прогноз ринку на майбутнє, наведено заходи, вжиття яких може пришвидшити темпи розвитку ринку автомобілів. Наголошено на важливості державної підтримки автомобілебудівних підприємств України, спрямованої на стимулювання інноваційної активності та підвищення конкурентоспроможності продукції як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках.

Ключові слова: ринок автомобілів, тенденції розвитку, динаміка цін, перспективи розвитку, прогнозування, рейтинг країн-виробників.

В статье рассмотрены основные тенденции развития рынка автомобилей

Украины и мира. Определены факторы, которые положительно и отрицательно влияют на автомобилестроение в современных условиях ведения хозяйствования. Названы наибольшие страны – производители автотранспортных средств в мире, проанализировано место Украины на мировом рынке автомобилей. Исследованы перспективы развития автомобильной промышленности Украины, обнаружены основные проблемы и угрозы, с которыми сталкиваются отечественные производители автомобилей. На основе исследования динамики цен на продукцию, структуры спроса и предложения разработан прогноз рынка на будущее, приведены меры, принятие которых может ускорить темпы развития рынка автомобилей. Сделан акцент на важности государственной поддержки автомобилестроительных предприятий Украины, направленной на стимулирование инновационной активности и повышение конкурентоспособности продукции, как на внутреннем, так и на внешнем рынках.

Ключевые слова: рынок автомобилей, тенденции развития, динамика цен, перспективы развития, прогнозирование, рейтинг стран-производителей.

Automotive industry is an important part of the economy. Therefore, the problems connected with it have positive and negative impacts on both human and the whole country. In order to promote the development of the automotive industry, identify the negative factors and prevent their consequences, it is necessary to carry out the simultaneous research in this area and according to it find out the right strategy and effective methodology in market regulation. The topicality of the theme is connected with the fact that nowadays the majority of people have own cars. The automobile plays a great role in the hierarchy of human needs. Also, this branch has an influence on the development of other spheres and it promotes the introduction of the new technologies as well as provides high employment rates. As a result of the research, it can be stated that the automotive market is one of the highly developed produce market where is concentrated a large number of sellers and buyers. The world's leading automotive maker is China. We can observe an active process of ionization that is accompanied by decrease in expenses and the prices, which lead to increase in consumer demands. The car manufacture is constantly increasing at a slow pace. However, in 2018 we can admit the tendency of decreasing car manufacture all around the world. The situation is rather complicated in Ukraine, as there is a crisis of entire economy. The process of car manufacture is rapidly decreasing. The production of machinery and equipment is of great importance in the structure of auto manufacturing complex in Ukraine. The automotive market also depends on the technology development and introduction of the innovative processes in the automotive industry. Therefore, Ukrainian market is quite different from the European and the USA markets. The sale of the new cars is not the main task of the economy, it is necessary to determine the main prospects of development like car importation and regulation of this process. The price is also an important factor, which affects the consumer demands. Inflation, fuel costs, Internet access in the car and safety during the trip are of great importance. There are the other problems in automobile manufacture like the use of outdated equipment, low investment in this area, insufficient support from the state.

Key words: automotive market, trends of development, price dynamics, prospects of development, forecasting, rating of producer countries.

Постановка проблеми. Автомобільна промисловість – це важлива складова економіки майже кожної держави, адже перебуває на етапі постійного розвитку та стимулює економічне зростання країни.

У сучасному світі багато людей мають легкові автомобілі, які використовуються для потреб власного споживання. У розвинутих країнах автомобілебудування є стратегічною промисловістю та посідає основне місце в економічній політиці держави. Саме автомобільна промисловість здатна сприяти розвитку національної економіки, запровадженню новітніх технологій і, відповідно, підвищенню продуктивності праці, зростанню якості життя населення. З огляду на це дослідження ринку автомобілів і визначення основних тенден-

цій та перспектив його розвитку в Україні є особливо актуальними.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Велика кількість вітчизняних та зарубіжних вчених приділяли увагу різним проблемам, які пов'язані зі структурою, типом, поточним станом, основними тенденціями розвитку, функціонуванням та продажами на ринку автомобілів.

О. Кривоконь та А. Бондаренко у роботі «Стратегія та перспективи розвитку легкового автомобілебудування в Україні» проводять дослідження однієї з найголовніших проблем будь-якого ринку, а саме вибору стратегії, що забезпечуватиме швидкі темпи зростання ринку, сприятиме економічному розвитку країни [1].

Відомий науковець О. Кузьмін розглядав ринок автомобілів у праці «Злиття підприємств в автомобілебудівній промисловості України як фактор активізації інвестиційної діяльності». Автор проаналізував стан ринку країни, підкреслив важливість інвестицій для збільшення кількості виробників продукції, подав рекомендації, яких слід дотримуватися виробникам вантажних автомобілів та автобусів [2]. Багато різних дослідників, таких як О. Марущак, Б. Данилишин, С. Едмін, К. Лежнін, В. Бойко, В. Писарева, А. Міщенко, приділяли увагу різним факторам та чинникам, що впливають на ринок автомобілів, і зробили вагомий внесок у дослідження різноманітних аспектів функціонування автомобілебудівних компаній.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження ринку автомобілів та визначення основних тенденцій і перспектив його розвитку в Україні; визначення основних чинників певних змін в автомобільній галузі та прогнозування їх на майбутнє.

Виклад основного матеріалу дослідження. Ринок автомобілів, як і будь-який інший, виконує певні функції. По-перше, основне завдання автомобілебудування полягає у задоволенні потреб як покупців, так і продавців, тобто ринок повинен надавати повну інформацію про стан та можливі структурні зміни своїм суб'єктам для ефективності функціонування промисловості. По-друге, ринок створює баланс у виробництві, адже, керуючи ціною за допомогою попиту пропозиції та інших показників, ринок встановлює пропорції, які необхідні для реалізації товарів. Зокрема, існує конкуренція, яка стимулює ринок до запровадження передових технологій та методів здійснення виробництва продукції, розширюючи диференціацію та підвищуючи якість продуктів на ринку. Важливою є сануюча функція, яка

полягає в очищенні середовища від слабких представників автомобільної промисловості.

Якщо проаналізувати стан автомобільного ринку, то можна зазначити, що ситуація на світовому ринку автомобілів є диференційованою. Динаміку виробництва автомобілів у найбільших країнах-виробниках наведено в табл. 1.

Відповідно до вищезазначених даних лідером у процесі виготовлення автотранспортних засобів у світі є Китай, залишаючи позаду американських, японських та інших європейських виробників. Друге місце в рейтингу посідає США, третє – Японія. Помітно, що виробництво авто в Україні має незначну частку у світовому виробництві.

Станом на 2015 рік світові продажі легкових автомобілів досягли обсягів близько 75 мільйонів одиниць. Глобально Китай є найбільшим автомобільним ринком щодо й попиту, й пропозиції. Згідно з прогнозами дослідників вже у 2020 році очікується, що виробництво машин Китаю становитиме близько 35 мільйонів одиниць, адже з огляду на кількість населення ринок легкових автомобілів країни має дуже великий потенціал. Менш ніж за 15 років Китайська Народна Республіка налічуватиме на своїх дорогах близько 200 мільйонів машин, але загальний обсяг становитиме менше, ніж одне авто на особу [4, с. 46].

США займає другу сходинку в таблиці за обсягами виробництва серед ринків автомобілів у світі після Китаю. Країна у 2014 році створила більше ніж 17 мільйонів автомобілів. З них близько 7 мільйонів були експортовані. У 1990-х роках США посіли провідне місце серед автомобільних ринків, адже їх основна марка «Ford» перейшла на масове виробництво моделей для реалізації товарів. Ця марка і сьогодні є однією з найпопулярні-

Таблиця 1

Виробництво автотранспортних засобів найбільших світових країн-виробників та частка України серед них (тис. од.)

Місце в рейтингу світового виробництва (2017 рік)	Країна	2000 рік	2010 рік	2011 рік	2012 рік	2013 рік	2014 рік	2015 рік	2016 рік	2017 рік
1	Китай	2 069	18 264	18 418	19 272	2 217	23 720	24 503	28 120	29 020
2	США	12 800	7 761	8 653	10 326	11 066	11 661	12 100	12 232	11 190
3	Японія	10 140	9 625	8 398	9 943	9 630	9 775	9 278	9 496	9 694
4	Німеччина	5 526	5 906	6 311	5 649	5 718	5 908	6 033	5 746	5 693
5	Індія	801	3 536	3 936	4 175	3 881	3 840	4 161	4 357	4 783
6	Республіка Корея	3 144	4 272	4 657	4 562	4 521	4 525	4 556	4 327	4 115
7	Мексика	1 935	2 345	2 680	3 002	3 052	3 365	3 565	3 600	4 068
8	Іспанія	3 032	2 388	2 354	1 979	2 163	2 403	2 733	2 885	2 848
9	Бразилія	1 681	3 382	3 406	3 423	3 712	3 146	2 429	2 157	2 700
10	Канада	2 962	2 071	2 134	2 453	2 380	2 394	2 283	2 370	2 200
11	Таїланд	325	1 644	1 458	2 429	2 457	1 880	1 915	1 943	1 989
12	Росія	1 202	1 403	1 988	2 233	2 175	1 887	1 384	1 299	1 551
	Україна	31	83	105	76	50	29	8	5	9
	Разом	45 648	62 680	64 498	69 522	53 022	74 533	74 948	78 537	79 860
	Всього у світі	58 374	77 858	80 108	84 288	87 300	89 737	90 070	90 871	96 671

Джерело: розраховано за даними Міжнародної організації підприємств автомобільної промисловості [3]

ших, зокрема у 2016 році модель «Ford Focus» увійшла в рейтинг п'яти автомобілів у світі, які найбільше продаються. У цьому ж році у США на 1 000 осіб нараховувалося приблизно 850 авто.

За даними табл. 1 можна помітити, що виробництво найбільших країн-виробників у 2017 році має тенденцію до зниження, незважаючи на збільшення показника виробництва авто всього у світі. Однак у 2018 році виробництво авто у світі зменшилось на 1036 тис. од.

Розрахунок абсолютного відхилення у табл. 2 дає змогу інтерпретувати те, що виробництво автомобілів у Китаї, провідній країні-автовиробнику, постійно зростає значними темпами. У США у 2017 році виробництво знизилось на 1042 тис. од., однак це не вплинуло на їхню другу позицію в рейтингу. Також цілеспрямоване зростання виробництва автомобілів спостерігається у Мексиці. З 2013 року до 2016 року відбувається постійний спад виробництва у Росії. У Таїланді після значного спаду у 2014 році у 577 тис. од. відбувається зростання виробництва повільними темпами. В Україні ситуація є досить складною. З 2012 року до 2016 року процес виробництва досить швидко скорочується. У 2017 році він збільшується на 4 тис. од., однак вже у 2018 році спостерігається спад виробництва.

Виробництво автомобілів у Китаї, США, Мексиці, Індії та Канаді зростали постійними темпами порівняно з 2010 роком. Так, наприклад, у 2016 та 2017 роках в Китаї виробництво автомобілів зросло більш ніж на половину. У Бразилії з початку 2014 року постійно знижуються обсяги виробництва (на 7%, 29%, 37% і 21% відповідно) залежно від 2010 базисного року. В Іспанії до 2013 року виробництво автомобілів знижувалося, а з 2014 року збільшується незначними темпами. В Україні обсяги виробництва зменшуються протягом всіх років, окрім 2011 та 2017 років (рис. 1).

Зокрема, відповідно до табл. 4, обсяг виробництва країн – виробників автотранспортних засобів, зазначених у табл. 1, за 2016 рік складає 78 537 тис. од, за 2017 рік – 79 860 тис. од. Аналізуючи цю таблицю, визначаємо, що питома вага виробництва автомобілів Китаю у 2016 та 2017 роках є найбільшою, складаючи 35,8% і 36,34% відповідно, а України – найменшою (0,006% і 0,013%). Структурні зрушення країн-виробників Китаю, Індії, Мексики, Бразилії, Таїланду, Росії та України є додатними, що свідчить про збільшення виробництва у 2017 році. Показники інших країн є від'ємними, отже, обсяги виробництва зменшились, окрім показника Японії, питома вага якої залишилась незмінною.

За останні декілька років світовий ринок автомобілів збільшився приблизно на третину. Згідно з прогнозами світових аналітиків до 2030 року світовий автомобільний ринок може збільшитись на 40-45% порівняно з 2015 роком, досягнувши 125-130 млн. одиниць. При цьому приблизно 75% буде припадати на легкові автомобілі, а 25% – на комерційні.

До тенденцій, що спостерігаються за останні роки на світовому ринку легкових автомобілів, слід віднести такі:

1) споживачі чутливі до національного виробництва й бренду (якщо в країні споживання розміщено виробництво глобального бренду, то споживач купує автомобіль локального виробництва та має сталу культуру споживання національного бренду);

2) приходять ера усвідомленого споживання, оскільки періодичні світові та регіональні кризи вплинули на поведінку споживача, тому зараз він поводить себе раціонально, отже, вартість автомобіля буде визначною (особливо під час його купівлі в розвинених країнах);

3) у країнах, що розвиваються, є тенденція збільшення об'ємів продажу автомобілів преміум-сегменту, що пояснюється поступовим насиченням

Таблиця 2

Тенденції зміни обсягів виробництва автотранспортних засобів в розрізі окремих країн упродовж 2000-2017 років (тис. од.)

Країна	2010/2000	2011/2010	2012/2011	2013/2012	2014/2013	2015/2014	2016/2015	2017/2016
Китай	16 195	154	854	2 845	1 603	783	3 617	900
США	-5 039	892	1 673	740	595	439	132	-1 042
Японія	-515	-1 227	1 545	-313	145	-497	218	198
Німеччина	380	405	-662	69	190	125	-287	-53
Італія	2 735	400	239	-294	-41	321	196	426
Республіка Корея	1 128	385	-95	-41	4	31	-229	-212
Мексика	410	335	322	50	313	200	35	468
Іспанія	-644	-34	-375	184	240	330	152	-37
Бразилія	1 701	24	17	289	-566	-717	-272	543
Канада	-891	63	319	-73	14	-111	87	-170
Таїланд	1319	-186	971	28	-577	35	28	46
Росія	201	585	245	-58	-288	-503	-85	252
Україна	52	22	-29	-26	-21	-21	-3	4

Джерело: розраховано за даними Міжнародної організації підприємств автомобільної промисловості [3]

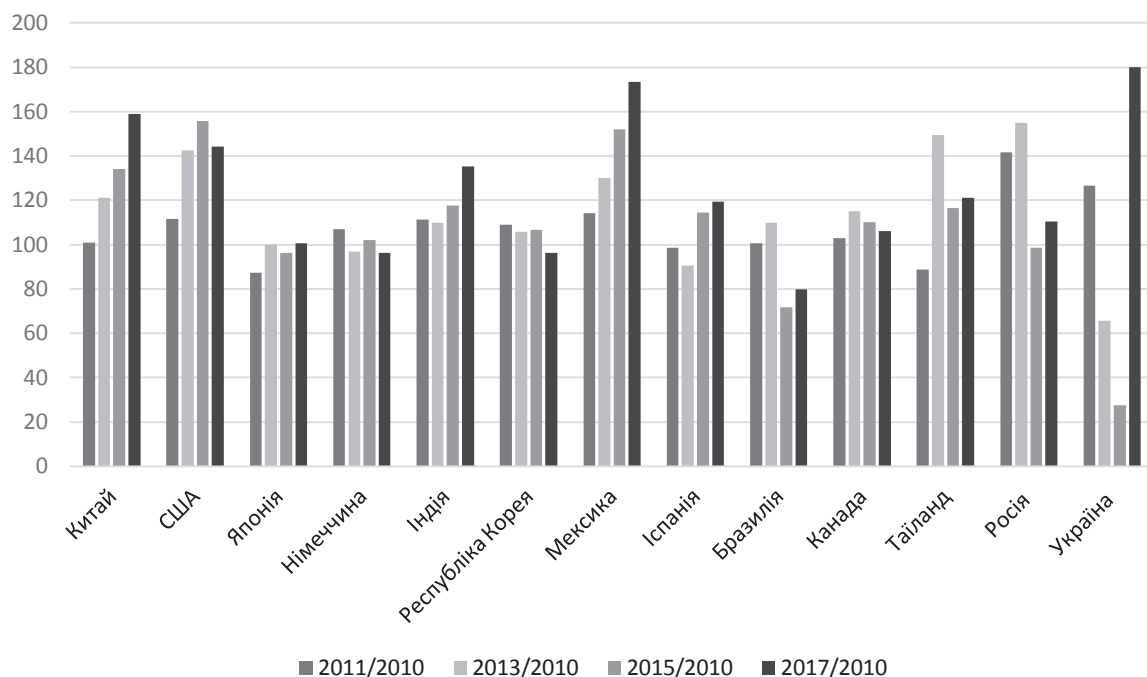

Рис. 1. Індекс промислового виробництва автотранспортних засобів за базою 2010 року, %

Джерело: розраховано за даними Міжнародної організації підприємств автомобільної промисловості [3]

Таблиця 3

Частка основних країн – виробників автотранспортних засобів у 2016-2017 роках, %

Країна	Питома вага, %		Структурні зрушення, %
	2016 рік	2017 рік	
Китай	35,8	36,34	0,53
США	15,6	14,01	-1,56
Японія	12,1	12,1	0
Німеччина	7,32	7,13	-0,19
Індія	5,54	5,99	0,44
Республіка Корея	5,51	5,15	-0,36
Мексика	4,58	5,09	0,51
Іспанія	3,67	3,57	-0,11
Бразилія	2,75	3,38	0,63
Канада	3,02	2,75	-0,26
Таїланд	2,4	2,49	0,02
Росія	1,65	1,94	0,29
Україна	0,006	0,013	0,005

Джерело: розраховано за даними Міжнародної організації підприємств автомобільної промисловості [3]

ринку, наявністю впродовж довгого часу незадоволених потреб та відсутністю доступу до розкоші;

4) існує схожість споживання в географічних регіонах;

5) від розвитку інфраструктури та доходів залежить споживання автомобілів (компактні, дешеві, застарілі та малолітражні автомобілі купуються в найбідніших країнах);

6) збільшення продажів автомобілів альтернативного палива чи гібридів;

7) інтернеталізація автомобілів.

Відомо, що показники будь-якого ринку постійно змінюються, тому безперервне дослідження ринку є надзвичайно важливим для того, щоби якомога точ-

ніше оцінити вплив різних кон'юнктурутворюючих та інших факторів для визначення перспективи розвитку в умовах ринкової економіки й зробити прогнозування на майбутнє.

В Україні становище ринку автомобілів є досить складним, оскільки перебуває в кризовому стані, як економіка загалом.

Виробництво автотранспортних засобів є одним з видів економічної діяльності сфери машинобудування. Найбільші частки в структурі машинобудівного комплексу України мають виробництво машин та устаткування, не віднесені до інших угруповань (36,6%), виробництво електричного устаткування (19,2%), виробництво інших тран-

спортних засобів (судна й човни, поїзди та локомотиви, літаки, космічні судна) (24,4%). Питома вага виробництва автотранспортних засобів в структурі машинобудівного комплексу країни становить лише 11,9% (рис. 2). Водночас обсяги виробництва автотранспортних засобів щороку зростають. Так, виробництво автотранспортних засобів в Україні у 2017 році збільшилось на 63,1%, а саме до 8 586 тис. од. порівняно з 2016 роком (табл. 4).

Виробництво легкових авто у 2017 році зросло на 68,1% до 7 296 тис. од. порівняно з 2016 роком. Також виробництво комерційних автомобілів зменшилося відповідно з минулорічними показниками на 19,4% до 486 штук, а виробництво автобусів зросло в 1,5 рази до 804 штук. Виробництво авто в Україні за підсумками 2016 року порівняно з 2015 роком скоротилось на 36% до 5,2 тис. од.

Виробництво автомобілів в Україні 2018 року порівняно з 2017 роком зменшилось на 22,9% до 6 623 тис. од. Аналізуючи дані, зазначаємо, що виробництво легкових автомобілів та комерційних авто у 2018 році порівняно з 2017 роком зменшилось на 22,4% до 5 660 тис. штук і на 72,8% до 132 тис. штук відповідно. При цьому виробництво автобусів зросло на 3,4% до 831 тис. штук. У загальному обсязі автовиробництва значну частину становили легкові автомобілі виробництва «Єврокар» [6].

Ринок легкових автомобілів в Україні сильно відрізняється від ринків країн Європи або США, адже на ринку слід звертати увагу не тільки на

первинний, але й на вторинний ринки. Важливо також визначити основні перспективи розвитку, наприклад, імпорتنних авто і, відповідно, регулювати їх діяльність.

Основними імпортерами автомобілів є виробники розвинених країн. Перспективи розвитку вітчизняного автомобільного ринку слід розглядати загалом як виробничого майданчика для глобальних автомобільних концернів. В цьому аспекті основними конкурентами є Росія, Китай, Туреччина, Румунія, Узбекистан (сукупна частка на ринку становить 26,5%). Зокрема, Росія активно збільшує свою частку на ринку, яка протягом останніх декількох років зросла з 11% до 15% [7, с. 202].

Динаміка попиту на автомобілі є однією з найважливіших характеристик ринку. Так, наведені дані в діаграмі показують, що японський автомобільний бренд «Toyota» посідає перше місце серед виробників авто, які мають найбільші показники реалізації товару, з показником 2 536 продажних моделей. Друге місце посів німецький автомобільний бренд «Volkswagen». Продавались як нові марки, так і автомобілі, які були у використанні. Третє місце посіла французька компанія «Renault». В Україні під цим брендом добре продається комерційний транспорт. Четверте місце в рейтингу посідає японська компанія «Nissan». Під цим брендом продаються автомобілі, які мають різну ціну, тому компанія може більше задовольнити потреби споживачів.

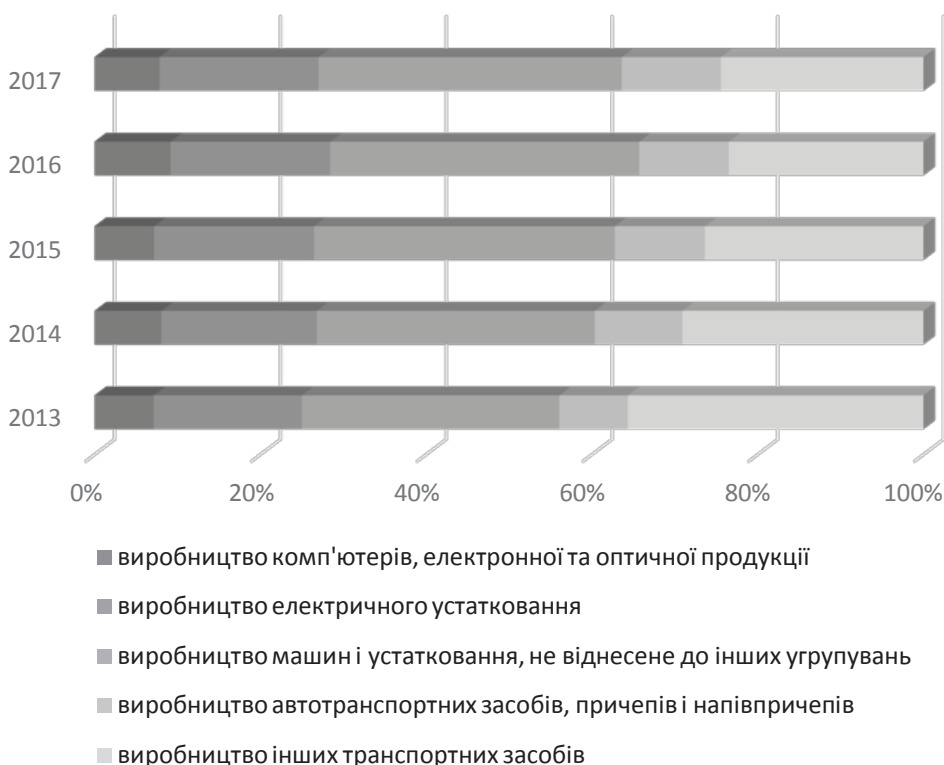

Рис. 2. Місце виробництва автотранспортних засобів у структурі машинобудівного комплексу України, %

Джерело: сформовано за даними Державної служби статистики України [4]

Виробництво автотранспортних засобів в Україні за 2016–2018 роки (шт.)

№	Виробництво (ПАТ)	2016 рік	2017 рік	2018 рік	Відносне відхилення (2016/2017), %	Відносне відхилення (2017/2018), %
1	«ЗАЗ» (Запорізький автомобіле-будівний завод)	526	1 674	131	218,3	-92,2
	Авто	403	1 151	1	185,6	-99,9
	Комерційні автомобілі	118	479	85	305,9	-82,3
	Автобуси	2	44	45	780	2,3
2	«АвтоКрАЗ» (Кременчуцький автомобільний завод) (комерційні автомобілі)	480	0	0	-100	0
3	Корпорація «Богдан» (автобуси)	78	110	50	41	-54,5
4	Корпорація «Еталон» («Чернігівський автоплан») (автобуси)	3	178	188	5 833,3	5,6
5	«Єврокар»	3 937	6 145	5 659	56,1	-7,9
6	«Черкаський автобус»	203	389	488	91,6	25,4
	Комерційні автомобілі	5	7	47	40	571,4
	Автобуси	198	382	441	92,9	15,4
	Автомобілі	4 340	7 296	5 660	68,1	-22,4
	Комерційні автомобілі	603	486	132	-19,4	-72,8
	Автобуси	321	804	831	150,5	3,4
Усього		5 264	8 586	6 623	63,1	-22,9

Джерело: розраховано за даними Асоціації автовиробників України «Укравтопром» [5]

Чеський автомобільний виробник «Skoda» посідає високі місця в рейтингу автомобільного ринку України. Попит на авто під цим брендом є досить високим, оскільки ціна зазвичай відповідає якості. Наступні місця посідають «Audi», «Hyundai», «Ravon», «Mazda» і «Ford» [8].

Загалом транспорт створений для того, щоби підвищувати якість життя населення і, відповідно, стимулювати розвиток економіки цілої держави. Отже, ціна як один з факторів, що впливає на попит покупців, також є важливою для ринку автомобілів. Проаналізуємо динаміку цін на прикладі автомобіля «Ford Fiesta» (табл. 5).

Найбільші коливання цін відбулися у 2014 році, коли максимальна ціна за автомобіль становила 26 500\$, а мінімальна – 10 500\$. Мінімумом можлива ціна склала 10 100\$ у 2017 році. Мінімумом середня ціна становила 14 050\$ у 2017 році, а максимальна середня – 18 500\$ у 2014 році. Одним з факторів, що привів до таких коливань цін, є зміна курсу долара.

Загалом за останні роки попит на ринку авто в Україні знизився. Перш за все це сталося через прояви економічної кризи, що вплинула на зростання рівня інфляції в країні, що привело до зниження купівельної спроможності населення. Це є

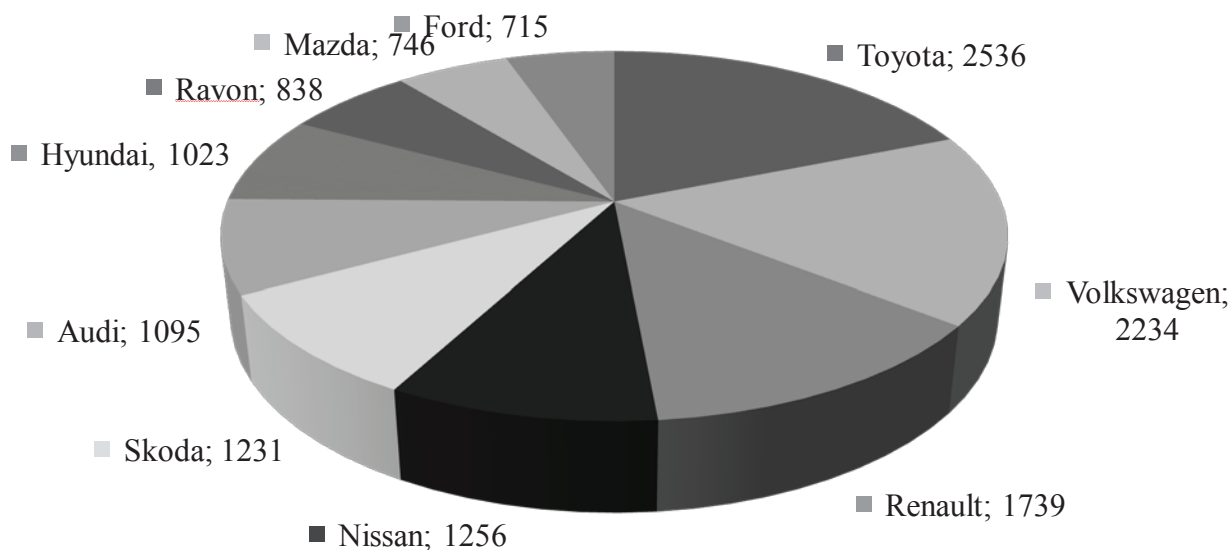

Рис. 3. Топ-10 марок авто, яким віддають перевагу українці у 2018 році

Джерело: складено на основі джерела [8]

Динаміка цін на “Ford Fiesta” за 2013–2018 роки

Рік	Ціна, \$			
	Min	Max	Середня	Розмах варіації
2018	11 700	20 200	15 950	8 500
2017	10 100	18 000	14 050	7 900
2016	10 200	18 800	14 500	8 600
2015	12 000	24 000	18 000	12 000
2014	10 500	26 500	18 500	16 000
2013	13 000	21 500	17 250	8 500

Джерело: розраховано на основі [9]

одним з факторів, що може уповільнити або тимчасово припинити процес створення нових чи вдосконалення наявних моделей автомобілів, тому варто розглянути також інші чинники. Наприклад, вартість палива, що також має значний вплив на поведінку суб'єктів ринку. У сучасному світі більшість споживачів віддає перевагу машинам із дизельним мотором, бо їх витрати на паливо є меншими. Доступ до Інтернету є не менш важливим чинником, оскільки цього потребує не тільки власник автомобіля, але й сам автомобіль, який іноді вже обладнаний навігацією та певними видами обслуговування. Безпека також відіграє чималу роль під час вибору авто, адже з кожним роком норми щодо безпеки стають жорсткішими, тому автомобілі стають безпечнішими. Використання легкого спеціального матеріалу для автомобілебудування робить продукцію значно дешевшою та придатною до переробки.

Отже, до основних проблем розвитку ринку автомобілів в Україні варто віднести використання застарілого обладнання на виробництві; низький рівень інвестиційної привабливості країни; низький рівень підтримки розвитку галузі з боку держави; високі митні тарифи на розмитнення іноземних автомобілів; погана якість автомобільних доріг; зазвичай позичковий капітал, який використовується для розроблення нових марок автомобілів, що часто приводить до фінансової нестабільності підприємств, підвищує загрозу їх банкрутства.

З огляду на важливу роль виробництва автотранспортних засобів для економіки України до основних завдань його розвитку слід віднести усунення причин кризового стану. Важливою є дієва державна політика підтримки машинобудування, основними напрямками якої мають стати пільгове фінансування та кредитування, стимулювання інноваційної діяльності та підтримка розвитку інноваційно активних підприємств [10].

Висновки з проведеного дослідження.

Отже, автомобільна промисловість є досить перспективною галуззю для розвитку країни, одним з найважливіших сегментів економічної системи більшості держав. Ринок легкових автомобілів України перебуває у важкому стані, адже населення віддає перевагу імпортним авто перед вітчизняними. Цей факт має негативний вплив на

бюджет держави, фінансовий стан та перспективи вітчизняних виробників. Водночас ринок автомобілів перебуває в процесі постійного розвитку, тому перспективи піднесення наявні в кожній країні. Важливою є державна підтримка розвитку автомобілебудівних підприємств України, спрямована на стимулювання інноваційної активності та підвищення конкурентоспроможності продукції як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Кривоконь О., Бондаренко А. Стратегія та перспективи розвитку легкового автомобілебудування в Україні. *Автомобильный транспорт*. 2012. № 30. С. 23-28.
2. Кузьмін О., Шуляр Н., Шуляр Р. Об'єднання підприємств у автомобілебудівній промисловості: проблеми та перспективи створення. *Проектування, виробництво та експлуатація автотранспортних засобів, поїздів та нафто-газопроводів*. 2002. № 9. С. 105-109.
3. Офіційний сайт Міжнародної організації підприємств автомобільної промисловості (International Organization of Motor Vehicle Manufacturers – IOMVM). URL: <http://www.oica.net> (дата звернення: 26.05.2016).
4. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 26.05.2019).
5. Асоціація автовиробників України «Укр-автопром». URL: <http://ukrautoprom.com.ua/statistika/statistika-2018> (дата звернення: 01.06.2019).
6. Офіційний сайт ПрАТ «Єврокар». URL: <http://www.eurocar.com.ua> (дата звернення: 26.05.2019).
7. Чкан А. Автомобільний ринок України: експертний аналіз стану, тенденції та перспективи розвитку. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки)*. 2013. № 3 (23). С. 200-204.
8. Яким маркам віддають перевагу українці у 2018 році. *AtlanticExpressUkraine*. URL: <http://atlanticexpress.com.ua/ua/top-20-kakie-marki-avtopredpochitajut-ukraincy-v-2018-godu> (дата звернення: 26.05.2019).
9. InfoCar. Динаміка цін на Ford Fiesta 5-ти дверная. URL: https://ford-fiesta.infocar.ua/dynamics_fiesta-5-d_id2502.html (дата звернення: 26.05.2019).
10. Сак Т. Діагностика причин кризи машинобудівних підприємств України. *Економіка та суспільство*. 2018. № 19. URL: www.economyandsociety.in.ua (дата звернення: 26.05.2019).

REFERENCES:

1. Kryvokon O., Bondarenko A. Stratehiia ta perspektyvy rozvytku lehkovoho avtomobilebuduvannia v Ukraini [Strategy and prospects of development of automobile industry in Ukraine]. *Avtomobilnyi transport – Road transport*, 30, pp. 23-28 (in Ukrainian).
2. Kuzmin O., Shuliar N., Shuliar R. (2002). Ob'iednannia pidpriemstv u avtomobilebudivnii promyslovosti: problemy ta perspektyvy stvorennia [Association of enterprises in the automobile industry: problems and prospects of creation]. *Proektuvannia, vyrobnytstvo ta ekspluatatsiia avtotransportnykh zasobiv, poizdiv ta nafto-hazoprovodiv – Design, manufacture and operation of motor vehicles, trains and oil and gas pipelines*, 9, pp. 105-109 (in Ukrainian).
3. Ofitsiinyi sait Mizhnarodnoi orhanizatsii pidpriemstv avtomobilnoi promyslovosti [International Organization of Motor Vehicle Manufactures – IOMVM] (2018). Available at: <http://oica.net> (accessed: 26.05.2019).
4. Ofitsiinyi sait Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy [State Statistics Service of Ukraine] (2017). Available at: <http://ukrstat.gov.ua> (accessed: 26.05.2019).
5. Asotsiatsiia avtovyrobnykiv Ukrainy "Ukravtoprom" [Association of Automobile Manufacturers of Ukraine "Ukravtoprom"] (2018). Available at: <http://ukravtoprom.com.ua/statistika/statistika-2018> (accessed: 26.05.2019).
6. Ofitsiinyi sait PrAT "Ievrokar" [Official site of Eurocard PJSC] (2019). Available at: <http://www.eurocar.com.ua> (accessed: 26.05.2019).
7. Chkan A. (2013). Avtomobilnyi rynek Ukrainy: ekspertnyi analiz stanu, tendentsii ta perspektyvy rozvytku [Automobile market of Ukraine: expert analysis of the state, trends and prospects of development]. *Zbirnyk naukovykh prats Tavriiskoho derzhavnoho ahrotekhnolohichnoho universytetu (ekonomichni nauky) – Collection of scientific works of the Tavria State Agrotechnological University (economic sciences)*, 3 (23), pp. 200-204 (in Ukrainian).
8. Yakym markam viddaiut perevahu ukrainsi u 2018 rotsi [What brands are preferred by Ukrainians in 2018]. (2018). *AtlanticExpressUkraine*. Available at: <http://atlanticexpress.com.ua/ua/top-20-kakie-marki-avto-predpochitajut-ukraincy-v-2018-godu> (accessed: 26.05.2019).
9. Dynamyka tsen na Ford Fiesta 5-ty dvernaia [The dynamics of prices on the Ford Fiesta 5-door]. Available at: https://ford-fiesta.infocar.ua/dynamics_fiesta-5-d_id2502.html (accessed: 26.05.2019).
10. Sak T. (2018). Diahnostyka prychn kryzy mashynobudivnykh pidpriemstv Ukrainy [Diagnostics of the causes of machine-building enterprises crisis in Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economics and Society*, 19, pp. 604-611 (in Ukrainian).

Ploskina Andriana

Student

Lesya Ukrainka Eastern European National University

Sak Tetiana

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,

Senior Lecturer at Department of Economics,

Security and Innovation of the Enterprise

Lesya Ukrainka Eastern European National University

TRENDS AND PROSPECTS OF THE AUTOMOTIVE MARKET DEVELOPMENT IN UKRAINE

The purpose of the article. Automotive industry is an important part of the economy. Therefore, the problems connected with it have positive and negative impacts on both human and the whole country. In order to promote the development of the automotive industry, identify the negative factors and prevent their consequences, it is necessary to carry out the simultaneous research in this area and according to it find out the right strategy and effective methodology in market regulation. The topicality of the theme is connected with the fact that nowadays the majority of people have own cars. The automobile plays a great role in the hierarchy of human needs. Also, this branch has an influence on the development of other spheres and it promotes the introduction of the new technologies as well as provides high employment rates.

Methodology. In order to carry out the research we used different methods of fundamental analysis such as comparison, visual-graphical, formal-logical, index and grouping method. We also used technical analysis and method of averages. We used such indicators as price level, car production volume, product share in the total volume of goods turnover, chain and over a certain period growth rate in volume production. The materials of the research were theoretical works of various domestic and foreign scientists, practical knowledge, and state organizations data, general data on questionnaires, surveys and observation samples.

Results. As a result of the research, it can be stated that the automotive market is one of the highly developed produce market where is concentrated a large number of sellers and buyers. The world's leading automotive maker is China. We can observe an active process of ionization that is accompanied by decrease in expenses and the prices, which lead to increase in consumer demands. The car manufacture is constantly increasing at a slow pace. However, in 2018 we can admit the tendency of decreasing car manufacture all around the world. The situation is rather complicated in Ukraine, as there is a crisis of entire economy. The process of car manufacture is rapidly decreasing. The production of machinery and equipment is of great importance in the structure of auto manufacturing complex in Ukraine. The automotive market also depends on the technology development and introduction of the innovative processes in the automotive industry. Therefore, Ukrainian market is quite different from the European and the USA markets. The sale of the new cars is not the main task of the economy, it is necessary to determine the main prospects of development like car importation and regulation of this process. The price is also an important factor, which affects the consumer demands. Inflation, fuel costs, Internet access in the car and safety during the trip are of great importance. There are the other problems in automobile manufacture like the use of outdated equipment, low investment in this area, and insufficient support from the state and so on.

Practical implications. Prospects of the automotive industry growth are possible in each country. The population of Ukraine prefers the imported new cars as well as the used cars. In order to accelerate the pace of automotive manufacture in Ukraine it is necessary to engage investors in this area. The production of electro cars is perspective in today's world, because this market isn't highly concentrated now. So, we can get one of the leading positions on the world market.

Value/originality. In this article, we described all the prospects of development in the automotive manufacture area and built forecast of the market development for the future. We also proved the need to take into account the latest innovations in automotive manufacture in order to know all the possible structural changes, as well as the efficiency of this industry.